

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ
Львів, Ринок Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редації й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 229-28
Адреса для телегр.: Діло Львів
Код: П. К. О. Львів 504.000.
Банку Чеських Лехів.
Прага „Діло“.
Рукописи не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно (з книжкою) . . . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . 15.00 „
Піврічно . . . 30.00 „
Річно . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ. У ЧЕ.
ХОСЛОВАЧИНІ 30 КОР. Ч.
У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО
КНИЖКУ 6-НИ „ДІЛО“ В ОБЕМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

ПАЛЬТА

оригінальні
англійські

продає ФАБРИКА ОДЯГІВ

Рот і Рудерфер

Львів, Леґіонів 3/1. п.
(над кіном Палас)

Новий великий процес проти колишніх совієських достойників.

У середу, 2. березня н. р., перед воєнною колегією найвищого суду ССРСР стане 21 осіб: Бухарін — б. начальник редактор „Ізвестій“, Яков — б. нарком шляхів, Ягода — б. шеф ГПУ, Крестинський — заступник Лівінова, Раковський — б. амбасадор у Парижі, Розенгольц — б. нарком закордонної торгівлі, Іванов-Чернов — б. нарком рільництва, Гринько — б. нарком скарбу, Левін і Плотніков — лікарі, Зелінський, Бессонов — б. радник у Берліні, Укромов, Ходжаєв-Файзалла — б. прем'єр Узбеґістану, Шарангович — б. секретар ЦВК компартії Білорусі, Зубаров, Буланов, Козаков, Максимов, Крючков.

АКТ ОБВИНУВАННЯ.

Закладують їм змагання до розчленування ССРСР і сепарацію України, Білорусі, Вірменії, Азербейджану, Туркестану та далеко-східного побережжя, диверсії, ослаблення збройних сил, провокування війни, дефетизм, замах на суспільний устрій ССРСР, змагання до реставрації капіталізму, замах на життя Куйбишева, Менжинського і Горького.

ВІДГУК 1918. РОКУ.

Крім того Бухаріна обвинувачують у тому, що під час переговорів над берестейським миром він організував змову на Леніна, щоби довести до зривання переговорів та перевороту.

Французька закордонна політика на роздоріжжю.

У Французькій палаті після відбулась велика дебата над закордонною політикою; виявилась у ній три тенденції.

Б. прем'єр Флінден уважає, що Франція повинна піти слідом Англії та наважати переговори з Італією та Німеччиною.

Комуніст Пері домагався скріплення франко-совієського пакту та спільної оборони проти тотальних держав.

На думку б. міністра Рено Франція повинна опирати свою політику на почутті власної сили, на союзі та на активній підтримці європейської реновації.

НАПРЯМНІ УРЯДУ.

Члени уряду підкреслили, що уряд вестиме закордонну політику по дотеперішніх лініях,

зокрема буде солідаризуватися з Англією та шануватиме дотеперішні союзи. Уряд відкинув внески сильніше зближуватися до ССРСР чи до Німеччини й Італії. У дискусії підкреслено, що Франція залежить на незалежності Австрії та що вона виповнить зобов'язання супроти Чехословаччини.

З Італією Франція порозуміється, якщо дістане гарантії, щодо Середземного моря й Еспанії.

ПЕРЕМОГА УРЯДУ.

Після дискусії на тему внутрішньої та закордонної політики французька палата після ухвалила заяву довіри для уряду 439-ма голосами проти 2-ох.

Австрійський уряд не допустив до нац.-соц. демонстрації в Грацу.

На вчорашній (недільний) ранок австрійські націонал-соціалісти заповнили велику демонстрацію у Грацу. Тому, що в Австрії демонстрації заборонені, влада зосередилась в Грацу поліцію та військові; не допустила до маніфестації, до міста вислано один змоторизований кур'єр.

Ніде не порушено ладу.

Посадник Грацу, що на домагання націонал-соціалістів вивісив на грацькому ратуші прапор зі свастикою, дістав безтермінову відпустку, з якої вже не вернеться.

Жема виглядів на англо-ірландське порозуміння

По поверненні з Лондону ірландський прем'єр де Валера висловився песимістично про ці та вигляди англо-ірландських переговорів. На об'єднання Ульстеру з Ірландією нема надії.

Ріжниця поглядів між Деблінном і Лондоном дала глибока — не легко буде дійти до порозуміння. Під цю пору важко дійти до ширшої угоди.

Японська артилерія затопила 4.000 китайців.

Домей повідомляє: На південь від завізничі Тієнсінь-Пукон японська артилерія затопила японців, на яких 4.000 китайців намагалося перейти.

У провінції Шансі китайці відступили поза Жовту ріку. Японські колонні відтіли відступ 250-тисячний армії та намагалися оточити її. Під Лінсіном іде завзятий бій, в якому 10-тисячний китайський відділ уступає перед японською перевагою. Крім того китайці потерпіли невдачі під Фенчу і Пенлу.

Рівночасно японські війська ліквідували загони китайських партизанів.

НАСЕЛЕННЯ ФІЛІПІН БОЇТЬСЯ ЯПОНІ.

Високий комісар Філіппін відбув довшу розмову з през. Рузвельтом та заявив йому М. н., що під цю пору недоцільно було б давати Філіппінам повну незалежність. Серед населення тих острів незалежницький рух помітно ослаб, від коли японці почали офензиву на Китай.

КІНЕЦЬ КАРНАВАЛУ.

Велика забава „Правничої Громади“

2. III. 1938 | „Яд-Харузім“, вул. Бернштайна 4. II
(біля Казимірівської)

Як може виглядати червона армія на війні.

(З приводу 20-ліття „незломної“ червоної армії).

Як відомо в січні року 1918 замість попереднього добровільницького способу формування військових частин більшовики утворили на цілком звичайних „буржуазних“ засадах червону армію. 23. лютого 1918. під Псковом цій червоної армії пощастило відбити наступ німецького війська. Цей день уважають у ССРСР за день ювілею червоної армії.

Треба признати, що справді в роках 1918—1922, червона армія відіграла роль одного з тих чинників, які причинилися до збереження СРСР і дали їй змогу втриматися.

І ось тепер, коли політичний барометр ССРСР все падає, коли заноситься для нього не тільки на звичайну непогоду, але й на бурю, щоб заспокоїти хмари, звертаються до армії, забуваючи про все інше, і роблять висновок: червона армія за тяжких часів відбила всі зазіхання ворогів на СРСР, отже вона незломна, отже буде незломна і тепер серед кращих умов, коли озброєна і вивчена технічно.

„Когда нас поведет Ворошилов“

І маршали нас поведут“, як співдють і одні з численних більшовицьких пісень.

Під великим сумом стоїть „незломність“ червоної армії за її перших часів, але не будемо за це сперечатися, подивимося іншим поглядом. Що саме причинилося до тодішньої „незломності“ червоної армії, в усякому разі, що робило з неї досить грізного ворога?

ДАВНІЙ БОЄВИЙ ДУХ.

По перше сам склад вояків. Більшість з них складалася з людей, добре вимуштрованих в боях за часів великої війни, практично добре досвідчений був підстаршинський склад, що вивчав молодих новобранців. Велику роль відіграв моральний дух нижчого складу. Це були або селяни, які були певні, що боються за землю, або робітники, які давали волю своєму революційному піднесенню, або солдатів та матросів з їх штучно розпаленою ненавистю до попереднього ладу. Сприяч, цьому навіть політичні комісари гаслами для більшості червоної армії новими, теоретично привабливими і практично невипробованими гаслами — комуністичної партії.

Якже-ж тепер?!

Погоджуємося з тим, що червоноармійців дуже добре тепер муштрують, але муштра теоретична, з маневрами, завжди може тайти в собі чимало неприємних несподіванок на війні.

Що сказати про теперішній моральний дух червоноармійців? Чи молоді вояки, хоч як з ними панькається більшовицька влада і комуністична партія, хоч дає прищепити їм розу-

Як подає Райтер, представник японської морської радище заперечив вістки з китайських джерел, немов би китайські летуни затопили на ріці Янцзи японський контрторгеловець і канонерку. Китайці заатакували японські судна, але не забили їх бомбами.

ЯПОНСЬКІ УСПІХИ В ПІВНІЧНОМУ КИТАЮ.
Війна на північно-китайському терені входить у вирішальну фазу — якщо китайці не спинять японців, треба сподіватися нової великої японської перемоги.

мим „соціалістичної батьківщини“, справді мають те, за що можна йти на смерть, що є дорожче за життя? Чи в них нема особистих розракунок з владою через розстріли, заслання та несправедливі карні судироті батьків, снов, приятелів?

А націоналізм, таке гостре питання, що набрало таких болючих форм за останні роки, чи воно співрічне соціалістичному патріотизмові серед членів червоноармії чи росіян — українців, білорусів, грузинів, татар, кавказців?

ВІРНІ КОМУНІСТИ І ПОКРИВДЖЕНІ.

Чи комуністичні гасла і тепер матимуть призначення, після того як їх особисто випробовано, після партійного терору, застосованого за останнього року до радических комуністів, чи за ці гасла можна йти на смерть?

Це стосується до непартійних і не цілком вірних чи ображених комуністів. Але і з радическими комуністами теж не все добре.

Від року 1930 за сім років уся комуністична маса в червоній армії виховувалася Ян Гамарник та його заступник Осетин — ті самі, яким 20 листопада року 1935, надали звання армійських комісарів 1-ої та 2-ої ранги, яких тепер вважали до найвірніших ворогів народу... Найкращий з найкращих армійських комісарів офіційно писали про Гамарника ще так недавно і „скажений пес, найпідліший ворог“ говорять про нього тепер.

Беремо це на віру і запитуємо, яку вагітність можуть мати оборони „соціалістичної батьківщини“, такого устрою, де довгі роки називали отрутою „контрреволюційні“ звичайні і заслужені громадяни. Чи військо такої держави справді дуже небезпечне для ворога, особливо коли вразу йому не пощасть у бою?

Нам можна сказати, що на війні вноді першу роль відіграє вище командування, що часто талановитий воєначальник вирішує справу бою.

СЛАВА КОМАНДАНТІВ-ГЕРОІВ.

Цілком з цим погоджуємося, та чи не треба ще крім цього деякого морального зв'язку війська з його головним начальником, віри війська у свого начальника, віри, яка арозуміло, мусить існувати ще перед першим боем. Велику роль відіграють тут військові традиції, слава самого начальника, серед мільйонів лав війська за мирних часів.

І тут більшовики висовують наперед своїх „героїв“, які проводили воєнні операції за роки 1918—1922, які нібито своїм тактичним провідом уритували тодішню небезпечну для СРСР ситуацію.

Слід зупинитися на цих героях-воєначальниках у СРСР. Найбільшу роль безумовно у війнах тих часів відіграв Михайло Фрунзе, якому СРСР мусить зазначувати багато, який мав величезну популярність серед червоної армії. Фрунзе походив з інтелігентної родини і мав напевно підозріння цілком ортодоксальних комуністів проєкції походження. 31. жовтня 1925 року Фрунзе помер підчас операції у шпиталі. На його місце — на народнього комісара військових справ призначено особистого приятеля Сталіна — Ворошилова.

І ось наприкінці року 1925 у соціалістичних журналах з'явилася оповідання соціалістичного письменника Бориса Пільняка під назвою „Смерть командарма“. В ньому оповідалось, що „людина, яка ніколи не згиналась“, „людина із сталі“ вискакає до себе „командарма“ і наказує йому покластися на операційний стіл, „командарм“ сказав, що він почувастись цілком добре, що йому непотрібно жадної операції, але „людина із сталі“ настоювала на своєму і „командарм“ завади дисциплінований послухав. Операція скінчилась для „командарма“ катастрофічно, вивинили водночас, що організм його був цілком здоровий.

За тих часів можна було ще друкувати такі речі. Чи відповідає це оповідання правді і чи може через деяку заздрість за популярність Фрунзе, через страх перед можливим бомбардуванням з його боку, справді забили Фрунзе, — так чи ні, це не відіграє великої ролі. Рів в тім, що це оповідання читали червоноармійці, червонокомандари, які військово широко були призначені до свого наряду. Отже арозуміло, як мусіло це діяти на їх психологію. На їх відношення до наступника свого начальника!

„СТАЛЕВІЙ“ ХАРАКТЕР.

„І с нами Ворошилов“, „Наш перший красний“ — так співали деякі роки тому, 20 листопада 1935, р. „перший червоний офіцер“ перетворився в першого маршала СРСР.

Дуже добре для реклами внутрішньої і зверхньої висловувати, що колишній шлюсар з Донбасу став першим маршалом, дуже корисно мати на чолі війська людину не чисто фахово військово, а передовсім партійного діла, особистого приятеля, що не любить мудрувати, що не має ставового характеру, алеж це добре для мирних часів, як за часів війни?

Задася нам, що і генеральний секретар ЦК і все політбюро добре усвідомлене, що часи Наполеона з його маршалами давно минули, що генер від маршала передовсім вимагають величезної найширшої освіти... Ну, а нема де правди йти, „загінний“ (в якому разі не ставший!) ларком не має освіти та і практичний його стаж у військовій справі не такий уже великий. Він прославився головою, справді, швидко проведенням відступом на весні р. 1918, з Луганського до Царицина, а надалі він виконував другорядні ролі, яких аж тепер надають значиння першорядних. Отже задася нам, що не „Климент Ефремович“ фактично поставили би на чолі червоної армії підчас воєнної небезпеки.

ВЕЛИКІ ПОЛКОВОДЦІ І ЗРАДНИКИ.

Чотирьох ще маршалів іменовано 20 листопада року 1935, найталановитіших полководців, як казали тоді. І перший з них був „майстер оперативного мистецтва“ Тугачевський, справді талановитий самородок-полководець... але й на ньому доведено, що сучасну стратегію не може перемогти самий талант.

Та по 20 роках праці Тугачевського, по 20 роках його підготовки по військових академіях і військових частинах, його проголошено „воєром народу“, розстріляно, його називають „найпідлішим зрадником“, як же це так?

„А армія Будьонного вперед іде, вперед!“ Не можна заперечувати великих заслуг Будьонного для СРСР за часів т. зв. громадянської війни, особистої хоробрості цього колишнього вахмістра приморського драгунського

полку... Алеж 20 років минуло. Чи можна так Будьонного так само зіскочити на коня, так само вихопити шаблю, так само мчати що-дур на чолі військ? А до чого вишого чи вищого дати?

Маршал Егоров... алеж і за мирних часів визнано, що він не надається на начальника генерального штабу.

КАНДИДАТИ НА ГОЛОВНИХ КОМАНДУВАЧІ.

Може найбільше СРСР можуть показати надії на маршала Блюхера, що перший отримав орден „Червоного прапора“, і „Червоної зірки“, „Леніна“, що такий мав уже у 1929, роки війни досвід... Алеж це східний фронт, а зовсім найнебезпечніший.

Правда, призначено ще 5 командармів 1-ої ранги, але з них Сергій Каменев, що фактично стояв на чолі всіх воєнних операцій роках 1918—1921, що виграв їх, перед сиріткою перейшов на сторону ворогів, теж саме зробив Янр, Уборевич... і тільки Белов на Білорусі Шапошников на чолі генерального штабу залишився вірними... І на цього Шапошникова, революційного старшину генерального штабу властиво і покладають тепер всі надії. Це очевидно майбутній маршал, це очевидно майбутній головний командувач. Алеж це був близький помічник Каменева.

А командарми 2 ранги зникли, як „люди в роду“ Левандовський, Дубовий, Корн, Кашин, Алкис... І це по 20 роках, коли вони були на найвищих шаблях кар'єри...

Але найвищий шабелі військової кар'єри це бути переможцем у війні на чолі свого війська чи своєї військової частини і коли ж 20 роках військової праці вищі воєначальники відмовляються від цієї мети, коли вони фактично замишають це військо, то значить, що в них тих, які найкраще знають це військо, на його перемогу а майбутній війні.

Г. А.

Зміна державного устрою в Румунії.

Чернівці, в лютий 1938.

Після невдачних виборів у грудні м. р. та одностороннього „націонал-християнського“ правління п. Гоги, прийшла зміна якої сподівались та передбачували зміни тутешніх обставин: зміна внутрішнього державного устрою.

На місце деяких уступів давньої конституції (із 1923 р.), що представляла королівство, як демократичну державу (поняття румунської демократії було завжди дуже гнучке), тепер проголошено румунському народові нову конституцію.

Згідно із теоретиками румунського публічного права та щойно оголошеним повним текстом нової конституції можна відмітити такі її провідні засади:

1) Збільшення королівських прерогатив та звільнення екекутив (уряду) від його дотеперішньої залежності від виборів. 2) Парламентарна система залишається надалі, але змінена в амаль професійного представництва. Значиння законодавчих тіа обмежене поправді до їх чисто технічних функцій. 3) Провідна думка нової конституції це „авторитет та першенство панівної нації“, яка „жертвами та вірою створила собі національну державу“.

Подібно, як у попередній конституції, так само й у новій, поняття „думи“ не відноситься тільки до етнічних румунів. На це вказує уступ 1-ий: „Всі румуни, без ріжнни їх етнографічного походження та віри, обов'язані...“ Чергова стаття каже: „Всі румунські громадяни без ріжнни їх етнічного походження та віроісповідання є рівні перед законом...“

Вже з самого початку заборонено нова румунська конституція вести пропаганду за зміною державного устрою та поширювати політичних і суспільних гасел. Таким робом вона фактично розв'язує всі партії. Одна із найсильніших та радикальних партій оголосила добровільно своє розв'язання а всі інші підчинились розпорядкам міністерства внутрішніх справ, яке припинили свою діяльність.

В дійсності і без поміжних розпорядків румунські партії не мають реальних можливостей для дальшого існування, бо новий парламент повстане не на підставі виборчого знагання ріжних партійно-політичних програм, а на підставі вибору представників трьох загальних знаг: 1) ріжнництва та робітництва, 2) торговлі та промислу і 3) інтелігенції. Виборча ординація підносить ценз віку та час каденції. Досі румунський громадянин міг стати послом

від 26-го року життя, відтепер — мають бути 30 літ. Посад вибраний на 6 літ (досяг 18 років). Значні устроєві зміни потерпіли і сенат 3-х членів сенаторського складу залишилися тільки вірнілісти! Нові сенатори будуть іменовані королем, або вибрані. Мандат виборчих сенаторів важний на 3 роки з правом відновлення іменованих сенаторів триватиме 9 літ (до мандат виборчих і вірнілістних сенаторів триває 4 роки).

Зміна парламентарної системи це одна з найважніших постанов нової конституції, бо це лежине парламент від адміністраційної еккутиви. Окремий уступ, що відноситься до діяльності міністрів, стверджує, що міністри політично відповідальні тільки перед королем.

Крім цих загальних постанов, є ще й такі, з яких одна з найповажніших це звільнення смерті підчас миру (підчас війни обов'язково військове право, що передбачує кару смерті для ріжних провин). Рада міністрів може кару смерті й підчас миру, однак у випадку замаху на голову держави або представника інших держав, вбивства для грабежів та інших тяжких мотивів.

Нова конституція не признає тих прав присяганих. Маршотракство державного праця та крадіж цього майна кваліфікуються як злочини.

Щодо самої конституції, як правового акту це вияв передусім королівської волі (хоча піддалася 24. п. м. „народному оденню“ (плебісцитові)).

Дотеперішні румунські конституції існували від 1866 та 1923 рр.) не охороняли життя від постійних криз. Навіть румунські теоретики публічного права признають, що дотеперішній запозичений (головно з німецької Бельгії) конституційний режим не міг бути серед тутешніх обставин та спеціальних питоменностей того, що було прагматично хідно-європейських громадянств: скільки виненої публічної думки з почуттям відповідальності та міщанських клас. Румунська жвава, що формувалясь у 1866 р. не могла прийняти та перетравити демократичної зльогії старих західно-європейських держав. Так само й у р. 1923, після прилучення нових провиній, територіально збільшеної держави прийняла ліберальну конституцію, яка хоч підкреслювала вірну між північними та шоденною дійсністю. Румунська школа признає, тільки такі праці і політичні вольності, які не утворюють жодної

ПОВІДОМЛЕННЯ! Висилаємо колекцію прібок **ВЕСНЯНИХ МОДИ** в шовнях, вовнах на плащі, сукні, костюми і ін. **НА МУЖЕСЬКІ УБРАННЯ** з найліпших бельєських фірм і ориг. англійські по цінах дуже приступних.

(Просимо докладно подати запотребування.)

Л Ї В І В

Готель Європейський 3-3

" Д І М М О Д И

Антін Уєра юніор

обов'язок запевнити порядок та авторитет. Загальних прав і публичних вольностей не можна порівняти із приватними правами."

Для українців має ця внутрішня політична зміна головне таке значіння, що приневольє їх акції задуматись і над іншими способами запевнити собі належні їм права. Досі говорили багато про "парламентарну арену", клася все нові та нові надії на щедрі обіцянки різних чужих партійних великанів. Від заснування буковинської У. Н. П. до теперішнього фактичного її розв'язання минуло десять літ. За той час були — правда — хвилині успіхів (частинні вибори і була та, ще передвоєнна, сатисфакція "мати там заступників"... Але крім тих поверховно-минаючих ефектів та безуспішних виступів "на парламентарній арені" — ні залишилось досі нічого тривкого. Не кажучи, що нема хочби тих двох годин надобо-

визкового навчання української мови, але навіть й основ-кадрів У. Н. П., як народної установи...

І те розполітикування загалу ріжними гаслами, раз в імені "школи", другий раз в імені "представництва", відвертало його увагу від дійсності. А та дійсність вимагала не політичної легковірності та вигоди, а дрібної праці над економічним розвитком народу. Погресення, якого зазнало все державне життя Румунії за часів перевороту Гоги та його упадку мусить спонукати провідників українського народу в Румунії застановитися над іншими шляхами поліпшення його долі: шляхом безпосередньої праці в народі і серед народу. Відпала сама можливість співпраці з іншими румунськими партіями. І тому залишились лише власні сили. Треба їх підняти та вийти спіратися на них з вірою у свій нарід і себе самих. **нч.**

Плебисцитова коломийка.

(Від власного кореспондента.)

IV.

Ужгород, лютий 1938.

Чомуж це так? Де корінь зла? Відповідь на це читач почасті знаходить таки в українській пресі. Згадане нами ужгородське "У. С." пише: "Наші учителі в останніх роках виконали заслужену освідмлюючу працю у своїх станових організаціях. Але мусимо це зафіксувати — їх праця була одностороння. Ширше вона національде освідмлення у своїх гуртках, між інтелігентними учителями, забуваючи про працю у батьківських здруженнях та взагалі поміж населенням. Наслідки того недоглянення і тої односторонності показались при плебисциті".

Але чи можна вини складати лише на саме учительство — цю армію хоч і "старшинського складу" в бою за мову навчання в ладоніх школах П. Руси, а всеж таки не "начальну команду" з цим бою?

Не без вини залишається тут і фактична командна верхівка. Придивімся до неї, до її психіки, до її боевого наставлення.

Найвизначнішим репрезентантом цієї верхівки в теперішньому часі є посол Ю. Ревай. Якж його позиція у плебисцитовій боротьбі? Автор цитованих інтерв'ю у статті "Оборона ученикового плебисциту провалилася" ("Учт. Голос", ч. I, січень 1938, стор. 4.—5.) пише: "Не можна учити всюди у школах нашим живим народним язиком, то є українським літературним язиком (себто малоруським)?—Хто може заборонити 1.600 учителям, щоб не вчили тим язиком у його літературній формі, то є фонетичним правописом, поза школою, в читальнях, на курсах і всюди, де лише будуть мати нагоду хоч мазу?". А сам-же він у прилюдних виступах змальовує всю трудність та

скомплікованість праці у згаданих ним установах (за винятком хіба професійних організацій с.-д. партії, що стоять під охороною відповідних секретаріатів).

Але пересічний українець у практиці часто обертає поставлене сполуче Реваем питання так: "А хтож, чи щож спонукає мене до аказаної послом Р. науки поза школою?"

І таке питання буде цілком оправдане, коли познайомимось із рожевим оптимізмом посла Ю. Ревая, що виявляється в отсих рядках цитованої нами його статті: "Український напрям прогрес" (?) — голосять наші противники. Ні! Коли правда, що так званий руський напрям дістав 70% більшості, то я смію скажу й більше, що так зв. руський напрям з цієї культурної війни вийде переможно, але з болючою поразкою. Пригадаймо собі дещо. До 1930 року наші т. зв. руські твердили: русини — то не українці і не будуть українці! Після 1930 р. (по обчисленні народу) мусили признати, що з русинів уже є 3/4 українців. У 1937 р. по сімох роках нараз виходить, без жадної аргументації українського напрямку, навіть без участі всіх громадян, що мають виборче право, що з русинів уже 30% признається до тої правди, що русин-українець, руська (гізкарпаторуська), або малоруська чи українська мова—то один язик. Щож буде за дальших 7 років, коли за минулих 7 літ українців приросло процентно десять разів тільки. Горі голову, нема причини до страху! Правда переможе!"

Нема причини до страху, але нема й заохоти до праці — "поза школою"... Навіщо наражувати себе на різні прикrostи й неприємності? Навіщо ризик? Навіщо зайвий труд, коли за "послушних роказові надставних урядів" працює час і то — по обчисленнях п. посла — а геометричний прогрес?

Цим і треба собі пояснити стверджені прилюдно таки п. послом факт, коли то з 16 учителів-народовців, що вчать в одному селі на П. Руси, за цілу подовину цього шкільного року мідни з них не відвідали селянської хати, щоб у такий спосіб наблизитися до народу та виробити собі марку "нашого пана учителя". А така марка — як показує дійсність — зобов'язує до поради зі "своїм паном-учителем" і в таких важливих справах національного життя, як плебисцит і т. д.

Отже корінь зла на думку думаючого українця лежить не лише у слабому зв'язку учителя-народовця з народом та односторонності його

АНТУАН ДЕ КУРСОН.

Дипломатична місія.

Консуль Бритійського королівства, містер Бранн, що урядовав у Німці, не здивувався ні трохи, коли одного дня дістав з Лондону листа такого змісту:

"Дорогий Консуле!

Мій сестрінок Гаррі Фільмор, що колись, по моїй смерті, дістав титул лорда Нордфакс, знаходиться тепер у Кан. Він покинув наш родинний замок і живе в якомусь маленькому готельку, де мешкає теж молода жінка Доллі Райт. Він закохався в неї. Він готов навіть з нею оженитися! Я мушу подбати, щоб на мені не загинув рід Нордфаксів і тому звертаюся до Вас із проханням, щоб Ви були ласкаві допомогти мені в цьому. Відшукайте його і переконайте, щоб він вернувся до Англії. Коли він невідільний вернутися сам, нехай з ним їде його вибрана. Вони обидвоє певно без одного сотика при душі, отже будьте добрі дати їм усе, що потребують: заплатити білети у спальному вагоні і передати гроші на дорогу, щоб їхали вільно.

Тяж цієї цілі я перекладаю на Ваше їма через Трансатлантийський Банк у Німці 30.000 франків. Коли мій сестрінок буде вже у дорозі до Англії повідоміть мене телефонічно на мій кошт. Шире відачний Вам

Лорд Нордфакс".

Консуль Бранн має від 20 років у Німці не одну таку справу, ще й багато складнішу. Цим разом він відчув, що треба використати весь свій дипломатичний хист. Прізвище лорда Нордфакса було йому віддавна відоме; він для товстості ще раз перевірів в "Альманаху шляхетному" місце його осідку, подзвонив на його і казав себе відвезти до Кан.

Тут відшукав він домок, де мешкав майбутній лорд. Яксь сіренька гостинниця-Консуль вийшов на перший поверх і побачив на дверях білет із прізвищем Фільмора. Йому відчинила молода жінка — зараз догадався, що має перед собою фільмову артистку Доллі Райт. Вона була сильно підбальоншена, в шовковому халаті. На тілі того бідного готельника вона виглядала як із казки.

— Чи можу бачитися з містером Фільмором? — спитав консуль Бранн.

— А з ким маю прийменість? — відповіла молода дама по французьки.

— Бранн, Бритійський консуль.

— Я покищо сама дома. Пая Фільмор вийшов і не знаю, чи скоро вернеться.

— Шкода, бо я маю порозмовляти з ним у дуже важкій особистій справі.

— Що-ж? я тут не можу нічого.

— Хто знає...

Коли йшла між ними розмова, нараз відчинилися двері напроти і якийсь молодець у домашньому одязі появився на порозі.

— У чому річ?

— Чи маю може прийменість з паном Фільмором?

— Так, не я.

Консуль висловив йому мету своїх візвідань.

— Ніколи! — відповів рішуче молодець, беручи за руку місс Райт. — Скажіть йому вуйкові, що він може затримати собі свої гроші. Я найшов щастя і не хочу його зрестися.

Консуль Бранн почав живо переконувати його, що він має високі обов'язки супроти славногo свого роду, щоб зберегти дотеперішнє становище лорда, далі перейшов до великосердечної адачі лорда Нордфакса, який можливо не буде мати нічого проти того, щоб він приїхав із своєю вибраною до Англії. Консуль пропонував таку силу у своюю красномовстві, що пара молодих мала сліззи в очах і дала себе переконати.

— Чи ви певні, пане консуле — питалася Доллі — що лорд Нордфакс згодиться на наше подружжя?

— З певністю цього сказати не можу, але маю, що булоб йому дуже тяжко відмовити бажанню свого сестрінка.

На години пізніше їхав Гаррі Фільмор поруч консуля Бранна. Вони вступили до кількох великих крамниць і там купили все, що бракувало бідній молодій парі. Консуль маючи при собі чекову книжечку міг легко одягнути Фільмору та його наречену по панськи і заплатити за них усі довги в готелю.

— Ах! які ми щасливі! — повторила звесь час: Доллі.

Увечір одягнені як лордівська пара в американський філім; вони змели окремих переділ у спальному вагоні. Перед самим відїздом консуль передав Фільморові голяку, що залишилася з пересланих грошей від лорда Нордфакса.

— Це пересилає вам вуйко на перші необхідні потреби.

Фільмор навіть трохи завагався, але Доллі пригадала йому, що вони без грошей. Поїзд відїхав. Бранн довго ще махав за ним капелюхом адоволенний, що виконав свою місію. Вернувшись до Німці, пригатав собі, що повинен повідомити негайно лорда Нордфакса про висліди. Сів у фотель і чекав на телефонічну думбу з Лондоном.

За якийсь час озвався телефонічний дзвінок.

— Чи лорд Нордфакс?

— Ні, лорда нема.

— Коли приїде? Що таке? Ви жартуете?

Ні, не вигадуйте! Я-ж дістав від нього лист.

Що? Його взагалі не було? Шойно за два місяці буде назад?

Консуль Бранн аж тепер зрозумів, що впаз жертвою хитрих ошукантів.

— Як? від двох років вже лорд живе в Індії?

Попелюха. 6

прині (як це виходить з „Українського Слова“), не лежить він і в „значній неспівформованості нашого селянства, родичів, молоді“, як це твердить п. посол Ревай.

— Ну, а деж, на Вашу думку? — питаєш його...

У відповідь він витягає „Українське Слово“ ч. 20, з 20, травня 1937 року і цитує нам такий уступ зі статті д-ра Юлія Брацка: „Синьо-жовтий прапор і наші уряди та сніта“: „Крайній уряд вже давніше вніс рішення, що прапор державного прапору можна вживати всюди синьо-жовтого прапору, як прапору краєвого. Це рішення не вистачає. Крайній уряд має дати розпорядження, що при всіх державних і народних святах має бути обов'язково вишнєний поруч з державним прапором і наш синьо-жовтий прапор. Тоді буде кінець усім тим аномаліям, які тепер чин до часу повторюються тому, бо там кільком панкам у роді д-ра Фешика ет комп. рішення наших урядів не подобається“.

— Добре булоб — меліхолодно зауважив наш співрозмовець — колиб олова п. голови „Прогресу“ відносились лише до „Пішти“ (так у народі називають д-ра Фешика: Степан — Пішта). А то, на жаль, вони у великій мірі від-

носяться і до наших патентованих патріотів... Бо якже інакше пояснити собі те, що підчас національних урочистостей на будинках цих патріотів і з сівкою не найдемо жовто-блакитного краєвого прапору?!

— Ну, а тепер мабуть не потребуєте, щоб я аж пальцем Вам показав, де лежить корінь зла нашого національно-українського сьогодні на Підкарпатській Русі? — закінчив наш співрозмовник.

І дійсно, під знаком оцієї безапелляційної закономірності та явищаючої в неї психічної роздвоєності підкарпатського українця й відбувається боротьба за його національне відродження.

Є деякі ознаки того, що менше законопослушна, а більше активна частина української суспільності намагається гармонійно сполучити тактику легальної боротьби з тактикою доконтрафакту.

Таким чином безперечно аміняється загальна ситуація культурної війни на Підкарпатській Русі в користь українців, що вибудує з неї, хоч і з болючими поразками, а всеж таки переможцями“.

Омега.

Проти нормалізації і за дальшу колонізацію нашої землі.

УХВАЛИ ЗАГАЛЬНИХ ЗБОРІВ „ЗВІОНЗКУ“ СФЦЕРУФ РЕЗЕРВИ“.

На своїх останніх загальних зборах „Звіонзку офіцеруф резерви“, відомий уже зі своїх протипольських резолюцій, висловив призначення резервовому ротмістрові, послові д-рові Ероніславові Войцеховському за його виступ проти греко-католицької Церкви. Цей виступ каже резолюція — це відомий становище різних оточених відділів „З. О. Р.“, які звертали увагу на діяльність греко-католицького духовенства.

Стосуючи на становищі що вже наспіла пора остаточно вирішити справу польської „наридової“ політики, загальні збори „З. О. Р.“ домагаються від уряду та взагалі від державної влади, щоб зрівняли з т. зв. нормалізаційною політикою, яка не приносить Польщі позитивних успіхів. Тому, що українці дають — як каже резолюція — раз-у-раз докази, що вони не мають наміру призначати остаточної переваги польській державі й польському народу на південно-східних землях, польська влада повинна у повній мірі виконувати права господаря цих земель.

Далі загальні збори „З. О. Р.“ ухвалили низку резолюцій, у яких домагаються поширення польської експансії на східні „креси“. Це можна осигнути:

1) систематичною працею над організацією плянкового руху польського елементу до міст і містечок Галичини; у цій праці може багато допомогти збирання й уділювання інформацій про те, де і на яких умовах можна поселитися;

2) обороною польського стану посідання у тій спосіб, що хтось буде збирати й давати інформації про промислові, господарські та хазіборські об'єкти, що йдуть на ліцензацію або хтось їх добровільно продає, та пильнуватиме, щоб вони не переходили в чужі руки.

Загальні збори „З. О. Р.“ апелюють до всіх своїх оточених організацій, щоб взялися за працю, та визнають свої оточені організації з Познанщини та Помор'я, щоб вони зорганізували плянний рух купецьких та ремісничих елементів до південно-східних земель.

—о—

В обороні Церкви та її Голови.

ГОТОВІ ДАТИ НАЛЕЖНУ ВІДПРАВУ.

Зібрані на довірочній нараді в Раві Руській єпископів майже всіх сіл равського повіту гікав реферату о. декана Василя Гучка одногласно запропонувавши проти виступу посла Войцеховського, висловлюючи при цьому своє здивування, що такий виступ проти католицького єрарха був можливий у католицькій державі. Зібрані підписали й вислали до Екск. Митрополита письмо в задоволю, що завжди готові дати належну відправу всім, що виступають проти нашої Церкви та її Архипастира.

ПРОТЕСТ ПОВІТОВОГО ПРОВІДУ

У. Н. Д. О.

Повітовий провід УНДО в Рудках запропонував в імені громадянства Рудеччини проти виступу посла Войцеховського у варшавському соїмі проти греко-католицької Церкви та її Владики.

ЗАЯВА ГРОМАДЯН КОЛОДІВКИ.

Всі українські релігійні та культурно-освітні установи і громадяни села Колодівки, скалеського повіту, вислали в приводе виступу г-се Войцеховського до Екск. Митрополита гнімо з висловом найглибшої пошани, відданості та синівської любові. На письмі 180 підписів.

За демократичні вибори до законодавчих установ.

У КРАКОВІ ПОЧАВ НАРАДИ КОНГРЕС ЛЮДОВЦІВ.

В неділю, 27-го ч. м. почався у Кракові конгрес польського „Строїніства Людового“, в якому бере участь 600 делегатів і 200 гостей.

Наради конгресу відкрив б. віцепрем'єр Еханислав Тугут. Він покликав на заступників голови конгресу Миколайчика і Чапського, а на секретарів б. пос. Космовську і Тенпера і Гашека.

Реферат про політичне положення в Поль-

щі виголосив урядовий заступник голови партії, б. маршал союму Матій Ратай. Він поставив вимоги амністії для політичних емігрантів, демократичних виборів до законодавчих установ та допущення селян до самоврядування. Виступ закінчився за співпрацею з робітничим чинором.

Реферат про заграничну політику виголосив б. посол д-р Гваліський

Що писало „Діло“ 50 років тому.

Ч. 36. Вівторок, 28 (18) лютого 1888.

ЄВРОПЕЙСЬКА ПОЛІТИКА.

„Між Англією, Італією й Австрією йдуть переговори в справі союзу на випадок, якщо Росія хотім окупувати Болгарію, Австрія — кажуць — даго не могла рішиться відступити від Німеччини, але після заяви ю. Бісмарка, що на випадок конфлікту з причини болгарської справи він не буде інтерв'ювати, вона послухала ради Ірлендого. Але кажуць, що цей новий союз є насправді під протекторатом м. Бісмарка, який дурить Росію об'єднаннями, а своїм союзником дає добрі ради“.

„РУСЬКА ТЕРМІНОЛОГІЯ“.

У львівській музичній учительській семінарії відбувалися учительські іспити кандидатів і кандидаток. Виявилося, що з винятком кількох ніхто з іспитованих не знав руської термінології з таких предметів, як математика, геометрія, історія природи, фізика і т. і. Кандидати й кандидатки сповідали по руськи про „денциони“, „тими“ (цями); „ладола“, „дредниро“ (середниця), „осишелі“ і т. д. Іспитова комісія ухвалила надрукувати налітні карти з руською термінологією до всіх предметів науки і поробити заходи у шкільній раді, щоб ті карти висіли по стінах у класах учительських семінарій.

„ВСІ ГОВОРЯТЬ ПО ВЕЛИКО-РУСЬКИ“.

„Новоросійський Телеграф“ (одеський щоденник) надрукував статтю про успіхи велико-руських мови за границю і на першому місці класе австрійських русинів, що всі говорять уже не інакше, як по великоруськи. „В Австрії — каже — на них говорять всі южно-Русь, населюючи Угорську Русь, Буковину й Восточну Галицію“. „Діло“ каже, що новинку: „Самодури, самодури!“

З польської преси.

„Рускі ензик по польську назива сен рускім, а не українськім“.

Наш випробуваний приятель, львівський „Слово Народове“ подає за „Газетою Косцьцельною“ відпис листа, що його директор „Католицької Агенції Пресової“ кс. З. Качанський вислав до Греко-кат. Митрополітич. Консисторії у відповідь на письмо Консисторії в українській мові:

„Шануємо українську мову, як мову свого народу, але у Варшаві, столиці Польщі, ніхто не обов'язаний знати цю мову навіть як „краєву“. З другого-ж боку Канцелярія Митрополітич. Консисторії безсумнівно знає польську мову. Тому писмо Всесвітньої Консисторії можемо узяти за демонстрацію нехоти до польської мови, яка як урядова об'язує теж і в греко-католицьких Консисторіях“.

„Газета Косцьцельна“ не дала до цього ні яких коментарів. Але „Слово Народове“ не втрималося:

„Ми гадаємо, що висилку до Католицької Пресової Агенції у Варшаві листа „руску“ („бо рускі ензик по польську назива сен рускім, а не українськім“) треба узяти за порушення заповідей, що пакують з Європи, і протипольською політичною демонстрацією. Отже за одним замком католицької каноніки доказали і брак культури (гляди, що в таких справах пише філософ і педагог Ферстер) і нехоть до польської мови, з чого можна зробити деякі висновки“.

На жаль, не можемо вповні погодитися з цим коментарем „Слова Народового“. Якщо у цій справі хтонебудь порушив європейські заповіди, то без сумніву Католицька Пресова Агенція, що є органом польських католицьких мов а не державною установою, в якій об'язує закон про „ензик папство“, і тому на неї не тільки в українській мові, але в жодній іншій мові повинна була відповісти чимно і мериторично, а не починаючи політичний спір за мову. Це є ті європейські заповіди, за які розпинається „Слово Народове“.

З другого-ж боку справедливий виклик признати, що „Слово Народове“ — цим разом — дуже розумно замітило, жаль, що тільки в скобках, а не якимсь грубим друком, що „рускі ензик по польську назива сен рускім, а не українськім“. Нема нічого правдивішого у світі. Тек само, як „кретинізм“ по польськи називається кретинізм, а не інтелегенція.

Якщо ми не заведбасмо нашого об'язку й не лемо Рідній Школі з нагоди Різдва БІЛЬШІЙ ДАР НА КОЛЯДУ, то й вона зможе сповнити свій об'язок супроти української мови: знає нас й на добрих громадян

Сторінка без політики.

Їх сто й вона одна.

ПОДІЯ НЕМОВ ІЗ ФІЛЬМОВОГО СЦЕНАРІЯ.

Найбільшою сенсациєю мистецького Будапешту є молоденька 18-літня піаністка Люїза Майснер, яку відкрили серед романтичних обставин диригент Ерік Кляйбер.

Автори фільмових сценаріїв та автори повістей беруть собі залюбки теми з буденного життя. Але коли життя бере собі приклад із фільми — це вже справді особлива подія. А така саме подія трапилася недавно в Будапешті. Героїнею тієї події, немов живцем узяті з відомої американської фільми „Їх сто й вона одна“ є молода, 18-літня дівчина „Чудесна дитина“ Люїза Майснер.

РОЗШУКИ ЗА П'ЯНИСТОМ.

Ціка подія почалася ще від тієї розмови, що її перед кількома тижнями вів диригент Ерік Кляйбер з відомим будапештським концертним підприємцем, Кляйбер, який, тоді диригував на кількох концертних вечорах Будапешту прощався вже зі своїм співбесідником. Вони ступили оба у дверях концертного бюра і Кляйбер сказав уже на відхідні:

— Я уладив би дуже радо також фортепіанний концерт Бетовена, якби я міг лиш знайти якогось цікавого мистця, який грав би під моїм керівництвом. Підшукуйте якусь відповідну людину. При нагоді, як знову до вас зайду, розбавимо більше на цю тему.

МАЛА ЛЮІЗА МАЄ П'ЯН.

Кляйбер, як концертний підприємець не зацікавився незнайомого чоловіка, який оподікав його і пильно прислухувався до їх розмови. Фактист будапештської радіої оркестри

Майснер вертався додів глибоко задуманий. Розмова обох мужчин так його зацікавила, що він мимоволі сказав до своєї малої дочки Люїзи:

— Так, Люїзо, насправду шкода, що ти не є кілька літ старша. Кляйбер шукає нового фортепіанного таланту. Якби ти була старша й й більша, то хто знає, чи й до тебе не умікнулося би щастя.

Люїза нічого не відповіла на слова батька, а в малій голівці дівчинки зродився відразу відважний план. Хібаж кінче треба бути великою, щоб грати для вдовілля публіки Бетовена?

Люїза рішуче спробувати щастя на власну руку. Родичам не сказала ні словечка про свій план. Вона боялася, що її висміють і просто заборонять турбувати славного диригента.

ГОЛОСОК У ТЕМНОТІ.

Кілька днів пізніше відбував Кляйбер пробу з будапештською концертною оркестрою. На сцені не було ні одного слухача й тому диригент немало здивувався, коли раптом підчас музичної павзи залунав у темноті пустої сали дзвінкий дитячий голосок:

— Вибачте, маестро, але я чула, що ви пошукуєте на ваш концерт Бетовена піаніста. Не могли би ви мене випробувати?

Кляйбер зробив великі очі. Спершу вирвалося йому терпке слово, що хтось посмія йому перервати пробу, але коли з темної сали виринуло усмінене личко молодої дівчинки, диригент зацікавився малою піаністкою і запитав:

— Прошу, сядь до фортепіану і покажи, що ти вмієш.

Люїзі не треба було цього двічі говорити. Без найменшого сліду тремі вдарива вона по клавішах. Кляйбер почав пильно слухати. І чим довше він слухав гри малої піаністки, тим більше розяснювалося його лице. Колиж Люїза скінчила, сказав він захоплений:

— Дуже гарно, маза. Де ти тої гри навчилася?

— Моїм вчителем є професор Високо! Музичної Школи Цекелі.

УСПІШНИЙ ДЕБЮТ.

Кляйбер попросив Люїзу зі словами, що вона це почує про нього. Відтак телефоном попросив він професора Цекелі виправляти в найближчі дні особливо пильно, бо мала Майснер виступить на найвищому концерті Бетовена, на якому він Кляйбер буде диригувати.

Таким чином сон про щастя малої дівчинки швидко сповнився. Вона виступила перший раз на концерті Бетовена під диригентурою Кляйбера перед ширшою публікою і відразу здобула собі успіх та признання. Будапештська публіка привітала ентузіастично цю гучку, чорняву і відважну дівчинку, яка зробила перший крок у мистецькій кар'єрі.

Любовна трагедія 18-літніх.

У Відні скоїлася пера кількома днями любовна трагедія, якої героями було двох молодих людей. Він і вона мали по шіснацять літ. Він був безробітний, вона домовою послужачкою.

ТОМУ, ЩО НЕ МОГЛИ ПОБРАТИСЯ.

Йосиф Рабас і Гедвіга Кліма, які недалеко себе мешкали, недавно тому помайомидися. Їх їх знайомство тривало дуже коротко, обоє закохалися дуже гаряче і хотіли подружитися. Та як подружжя не хотіли погодитися їх родичі, одразу ж свою відмову молодим віком заборонили.

Минілого вівторка мати Рабаса виїхала за справою до міста. Вона мала піти в кіно мість того вечора і мала щойно пізнім вечором, про що її син знав, вернутися додому. Під час її несприятливості молодята зійшлися в темній кімнаті і там підбрали собі життя. Вони відлили газом, крами і затроїли себе газом. При цьому залишили ще до своїх родичів прощальний лист.

СМЕРТЬ ПРИ ЗВУКАХ ГРАМОФОНУ

Вже ввечері почули сусіди в кам'яниці собою гомон, але не могли спершу відкрити з котро-

го помешкання він добувається. Щойно коло півночі одна з сусідок сміло вломилася до мешкання Рабасів і знайшла вже лиш мертві тіла самовбивників. Покликаний негайно лікар не міг уже нічого допомогти, лиш ствердив смерть молодят. Зате мусів він подати першу поміч нещасній матері, яка саме в тому менті прийшла домі і побачила вже лиш трупа свого сина.

Останній раз бачив закоханих молодят якийсь робітник коло години 7. ввечері. Мешканці кам'яниці чули відтак з мешкання Рабасів звуки грамофону, який погравав закоханим до самогубства.

У прощальному листі просили закохані родичів простити їм їх вчинок, який підшпигула їм велика любов. Тому, що вони не могли побратися, рішили спільно померти і просили, щоб їх поховати у спільній могилі. Така була остання воля закоханих, шіснацятилітніх молодят, що кінче хотіли побратися.

ПОСЕЗОНОВА ВІПРОДАЖ

ПЛАШІВ І РАГЛЯНІВ

ШАПІРА вул. Личаківська ч. 1.

ОДИСЕЯ БЕЗПРИЮТНОГО.

Перед кількома днями станув перед швейцарським судом в Ціріху трицятилітній чоловік обвинувачений у недозволеному переході через границю. В тім випадку йшло про людину, яка після війни опинилася в несамопитому положенні, бо не мала ніде батьківщини і не могла вказатися державною приналежністю. Безпріютний уродився у Сан Франціско. Його батько був російським німцем знад Волги, мати московкою, вона померла небагом після народив свого сина. Ще малою дитиною притяли його до східноафриканської місіїної школи. Відтак у дальшій мандрівці опинився він у Шангаї, де вчився в якогось цукорника ремесла. Там теж помер його батько і він мусів далі мандрувати. Зайцем приїхав він на пасажирському кораблі до Європи. Тут мандрував він із краю до краю повних п'ятнадцять літ. Колиж підчас такої мандрівки безпріютний загубив свої папери, якими міг ще як-так легітимуватися, настало для нього справжнє пекло. Його скрізь притримували та засуджували за нелегальний перехід кордонів та за волокитство. Нещасний не міг ніяким чином довести ні свого походження, ні своєї невинності. Про те, щоб здобути в Європі працю, підчас кризи в безробіття, не було навіть мови. Його викидали з кожної держави, бо ніхто не хотів клопотатися безпріютною людиною. Так теж і у Швейцарії арештували його і поставили перед суд. На суді вийшли на яв несамопиті обставини, серед яких нещасний безпріютний мусів жити і швейцарський суд звільнив його від вини й кари, станувши на становищі, що він не виконав підчас свого жалкого життя ні одного кар'єрного вчинку.

Оцим повідомляємо зацікавлено, що після розв'язання Спільної „Вайдгори і Канарієнфогель“ нуду тепер сам підприємство торговлі металів у ЛЬВОВІ ПРИ ВУЛ. БОІМІВ 32 (рік вул. Сербської 15) під власною реєстрованою фірмою:

ТОРГОВЛЯ МЕТАЛІВ

Генрик Канарієнфогель у Львові

Тел. 263-69.

Поданою це до ласкавого відома, очікую цінних доручень і залишиться

з поважанням

ГЕНРИК КАНАРІЄНФОГЕЛЬ

Торговля металів.

9-10

„БІЛІ БРАТТЯ“.

До різних сект, союзів та організацій прибула ще одна секта заснована в Болгарії під назвою „білі браття“.

Мова тут не про якихсь стомлених і збіднених життям неробів, про яких екзотичних чудаках, лиш глибоко релігійну секту, якої величезна сексація членів знавляє себе тепринишніми дорогами пивілізації. Вони ждуть на кращі часи. Згідно зі своїм напрямком ведуть вони наскрізь просте природне життя. Їх справа складається з овоців, ягів та ярини без ніякої штучної приправи. Спрагу задоволюють вони тільки чистою джерельною водою. Бо п'ити воду, що переходить крізь штучні проводи — це, на думку віруючих тієї секти, гріх. Також смертошним гріхом уважають „білі браття“ користуватися штучними комунікаційними засобами. Іхати атом не є вже смертельним гріхом. Іхати козем теж не менший — залишається лиш один одиниць засіб комунікації: ходження пішки. Члени тієї секції змагають до жанаприродного життя і залюбки збиваються в лісах коло Софії.

висилас Книгарня

Подяка

Один покупувач до обожню зложити подяку Товариству за великий обсяг роботи на житті „КАРПАТІН“ у Львові, на шпоре й без зайвих труднощів виплативши йому обещану суму по йому бл. м. Олександр Дрозд (Олександр Мохнатому, лікарні в Теремі).
Скоро й акуратне виплатили обещану суму у Товариство може купувачу на одне українське Товариство обещану на житті „КАРПАТІН“ у Львові пай. Висланим колом українського громадянства.
Теремі, 14. лютого 1938.

о. Степан Мохнатий.

НАСЕЛЕННЯ ПІВДЕННОЇ АРАБІЇ ПРИГОТОВЛЮЄТЬСЯ ДО ВІЙНИ.

Від довгого часу помітний рух серед арабських племен Гадраманту, себто південного побережжя Арабії, що є під британським протекторатом; вони збираються і замикають між собою військові договори. Країна відтята від світу: чужинців туди не пропускають, тубошців не випускають, кореспонденцію цензурують. Англія скріпила військові заходи на побережжі.

СОВІТСЬКЕ ВІЙСЬКО НАРУШИЛО МАНДЖУРСЬКИЙ КОРДОН.

Головна квартира корейської армії повідомляє, що 25. м. м. частина совітського війська у складі к. 100 вояків піхотинців і кавалеристів увійшла на територію Манджурії, недалеко гори Нуні в окрузі Чісінто. Частина війська відступила 26. м. м., одначе друга частина ще залишилася на манджурській території. Недалеко Тумінтоє два совітські літаки перелетіли манджурський кордон. Японсько-манджурській стежці подвоїли свою чуйність на кордоні.

КОНФЛІКТИ ФІНСЬКО-СОВІТСЬКІ.

Після переведення слідства у справі вбивства фінського вояка совітського прикордонного сторожого, фінський уряд вислав до совітського уряду протестаційну ноту. Зміст цієї ноти проголосять щойно тоді, коли її доручать комісарам закордонних справ. Одночасно фінський уряд вислав другу ноту, що торкається справи недавнього порушення фінсько-совітського кордону совітським літаком.

НОВИНКИ.

— ПЕРШИЙ ЮВІЛЕЙНИЙ КОНЦЕРТ з нагоди 30-ліття композиторської праці Василя Барвінського відбудеться заходами Союзу Українських Професійних Музик у п'ятницю 4. березня ц. р. у великій залі Лисенка в год. 20.15. Цей перший концерт присвячений камерним творам Василя Барвінського. У програмі концерту входять: фортеп'янове тріо есма, фортеп'яно і парійні на фортеп'яновий секстет. Більш у передпродажі в Союзнім Базарі кожного дня від 9—12 і від 4—7. Для членів СУПРО-у 50 пр. знижки за членською книзкою. — 4

— Наближається час Шевченківських поминок у цілому краю відбуваються концерти й казали. Диригенти хорів по містах і селах клопочуться програмою. Хто має під рукою „Великий Співаник Червоної Казини“, знайде в ньому все, чого шукає. Збірник найкращих пісень історичних, обрядових, побутових, стрісних, на хори жіночі, мужські й мішані — 22 пісень. Репертуар на 25 і більше концертів. Тарда, прегарна оправа, ціна всього зол. 29.50, з портом і опакуванням зол. 29.50. Для членів „Червоної Казини“ зол. 23.50. Замовляйте „Великий Співаник Ч. К.“ Відібете собі його ціну при нагоді кожного концерту, а без нього не обійтись ні одному хорі, ні товариству, в селі, чи місті. — Адреса: „Червона Казина“, Львів, вул. Зіморівича ч. 12, пошт. скр. 443.

— Літиски! Кліматичні стації! Перед цим сезоном виїде нашим накладом „Літиски Галичини“, який крім пропагандних описів літиски, лікувальних житців, туристичних описів та районів зимових спортив обіймає в ранній мірі рекламу всіх місцевих санаторій, оздоровчих, пансіонів, вілл, ресторанів та інших підприємств. Щоб не оминати ні одного українського підприємства, прохасмо всіх власників і керівників літискивих підприємств надіслати свої редакції: 1) назви й описи своїх підприємств, 2) теперішні адреси власників або керівників, 3) знімки своїх заведень та краєвидів, 4) відомості про дану місцевість — для аматорів і неіснуючому ще в нас, а такому невідомому „Прозаїку“. Рекламово-Видавниче Бюро „Астра“, Станіслав, вул. Віснєвського 4.

Т-во Чесько-Українське „Взаємність“.

Т-во „Чесько-Українське „Взаємність“ мало 21. лютого свої річні загальні збори. Розпочав їх привітанням усіх візборних заст. голови Т-ва проф. д-р Ф. Тіх. Зборам проводили лег. радн. Отто та проф. М. Тимченко при секретарюванні інж. Васюка та п. Зунгової. Через аклямацію обрано почесним головою Т-ва — голову Чеської Академії Наук д-ра Ферстера та почесними членами пп. М. Єсенську, доц. д-ра Панірка і проф. д-ра Ф. Тіхого.

Зі звітів слідує, що Т-во має 3 секції, які відбули разом з управою 15 засідань. Крім одних надзвичайних зборів було ще кілька членських сходів. Т-во спільно з іншими українськими організаціями уладило концерт у честь Шев-

ченка, зборівське свято, взяло участь у похороні президента Т. Г. Масарика тощо.

Число членів з пераєсного 37 тепер збільшилося до 93, з того є 52 чехів. Прибутки досягли висоти 2.030.20, видатки 1.977.50 ч. к.

Від 15. березня Т-во матиме власну домівку для своїх візборних сходів, канцелярії, книгозбірні й буфету.

У склад нової управи увійшли: доц. д-р Панірек — голова, проф. д-р Ф. Тіх, проф. М. Тимченко і п. А. Макаренко — заст. голови, ген. В. Трутенко, доц. Я. Моравецький, д-р Гаєвський, д-р Тимченко, дир. Пітро, д-р Гусарек, дир. Швєгль, п. Зунгова та інші (в загальному числі 17 осіб) — члени (Ч. Т.)

О.ко.

Перед виставою народнього побуту

НА ПОЛІССІ В МУЗЕЮ Н. Т. Ш.

В неділю 6. березня відбудеться в Музею Наукового Товариства ім. Шевченка відкриття етнографічної вистави Полісся. Вона представить типові прикмети поліського народнього побуту, що визначається своєрідним первісним характером. Виростає зі спільного праджерела української народньої культури, народня культура сучасного Полісся по сьогодні зберегла безліч форм із глибокою давнини у відділі матеріального, духового та суспільного життя, завдяки особливим прикметам краю.

Сьогоднішнє Полісся, не зважаючи на різні народні впливи, що цілими століттями діяли та намагалися змінити його обличчя, всеж таки залишається для нас природним резерватом предковичних форм українського народнього

життя. Тому побут сучасного Полісся є невиченим джерелом для наукових дослідів, дає теж багато вражень та цікавого змісту для кожного, хто любить і дорожить народньою культурою.

Вистава українського народнього побуту поліської області започатковує цикль етнографічних областних вистав, який задумало улаштувати Товариство Прихильників Музею Н. Т. Ш. У рамках вистави відбудуться поліські вечори з рефератами. Перший вечір буде присвячений народній пісні на Поліссі, чергові: матеріальній культурі й мистецтву, народнім звичаям та віруванням, антропології, оглядові Полісся на такі статистики, буде теж реферат на тему „Полісся в українській літературі“. Ірина Гургула.

Німеччина скріплює армію.

У Німеччині продовжено час військової служби з 2-ох до 3-ох літ. Згідно з несподіваними же вістками німецька армія матиме 52 дивізії. 5. березня 1935. р. заявив Гітлер, що німецька армія має 12 корпусів, а зложених з 32

дивізій. Від того часу піднесено стан німецької армії на 4 змоторизовані дивізії і 3 панцирні дивізії. Теперішнє скріплення піднесло стан німецької армії до 15 корпусів і 52 дивізій, з того 7 змоторизованих і панцирних.

— З приводу 50-ліття „Діла“ як щоденника гравилася цікава стаття в органі львівських друкарів „Огніско“ (ч. 2. за лютий 1938), в якій відмічено м. ін. працю деяких найстаріших працівників друкарні „Діла“ та піднесено з признанням, що „Діло“ як демократичний орган ставилося завжди чесно до справ друкарських робітників, тому професійна організація тих робітників не мала ніколи з нашим видавництвом поважніших стисій на такі умови їх праці та платні.

— Заточенці! Еміграція! Прохасмо всі установи, товариства, організації, вільні фахи й підприємства подати впродовж березня ц. р. свої фірмові назви, точні адреси, рік заснування, ч. тел. тощо для зареєстрування їх в „Річнику українського культурного, економічного й суспільного життя“. Загальні часописи прохасмо ласкаво передрукувати. Рекламово-Видавниче Бюро „Астра“, Станіслав, вул. Віснєвського ч. 4.

— Найсолідніші футра тільки у Юліана Глушєвського, Львів, пл. Капітульна 3. 1, телефон 254—46.

— Забавовий Комітет Вечерниць „Основи“ стверджує, що Вечерниці відбудуться в проголошеному реченні 5. березня в залах Союзу Залізничників при вул. Кентшинського 54—56 диспереч вісткам, поширюваним невідомими людьми, будьтоби Вечерниці відклякано. Запрошення і білети вступу можна дістати кожного дня в доміні Т-ва „Основи“ пл. св. Юра 5, тел. 278-61 від год. 12—14 і в Союзному Базарі в днях 3, 4, 5. березня від год. 17—19.

— Черновецький щоденник „Час“ виходить. Поруч „Ради“, яка прийшла до нас з датою 27. лютого, дістали ми сьогодні також число черновецького щоденника „Час“ з того самого дня. Отже виходить, що ті два українські пресні органи на Буковині появляються даліше.

— „Робітничий Голос“, орган української соціал-демократичної партії, появився у Львові (1-е число за березень). „Робітничий Голос“ виходить покищо як місячник. Видає „Р. Г.“ за центральний комітет УСДП і відповідає за редакцію Михайло Матвій, редагує колегія.

— „Наші повісті за 1937. рік з поглядом їх композиції“. На таку тему відбудеться дискусія в Комісії Літературознавства при Фільмо-Секції Наук. Т-ва ім. Шевченка в п'ятницю 4-го березня в год. 6. веч. у бібліотеці Наук. Т-ва ім. Шевченка.

— В Т-ві ім. П. Могили (зала „Української Бесіди“) в середу 2. березня, год. 18, виклад д-ра Д. Лукіяновича п. в. „Як оцінювати Фельконику із суспільного, історичного й літературного становництва?“ Вступ вільний.

— Виклад проф. Р. Смаль-Стоцького. В середу 2. п. м. в год. 7-й вечором відбудеться виклад проф. д-ра Р. Смаль-Стоцького на тему: „Розвиток значіння снів“ у залі Українського Наукового Інституту при вул. Служєвській ч. 7/IV. у Варшаві.

— Відчит у кошицькому радіо. В суботу 5. березня в год. 6.15 вечором радн. д-р Стахура вголосить відчит у кошицькому радіо п. в. „Про проєси за знесу на Підкарпатській Русі“.

— Ігноранція максіма. В ч. 59. з 28. II. ц. р. стр. 6, в половині 4-ої шпальти пише краківський „ІКЦ“ про ліквідацію банди ославленого Любінєцького, що довго був пострахом пов'їв Борців і Залізнич. Все те під вимовним наголовком: „Дефінітивний“ кінець банди розбійничей на Гуцульщині“ (!). Де Гуцульщина, а де Поділля! Може би так редакція „ІКЦ“ взяла до рук популярні підручник географії Польщі?

— Львівська хроніка. Апеляційний суд у Львові відмовив проханню оборонців інж. Добошівського, щоб його випустити на волю. — На пл. Копитковій трамвай ч. 2 зударився з дорожкою Д. Горікєра, з якої вилетіло на вулицю трьох пасажирів. Одночасно сполошений кільк переміну на хіднику поліція, як-д важко потовкєся. Карітка рятункового погонила відвєзла його до шпитало. — При вул. Пєкарський намагалася скінити самогубством 22-літня Марія Кєчмарєк. Причиною самогубства подружє непорозумінє.

— Вбїєство в костєлі. Минулої недєлі польськїй комунїст Вєлєксєв Новак застрєлїв у костєлі в Любєно Вєлєкопольськїм, вїддалєним 8 км. вїд Познаня, мїсцевого парохє кє Станїслава Стрєнськєго. В год. 10-й передпо-руднєм парох Стрєнськїй вїдправлїв богослужєнє для дїтєй, скїнув фєлєн у захрїстїї та вїєзєв на проповїданнє. Самє тоді пїдїшов до нього В. Новак і стрєлєм у голову вбїєв кє Стрєнськєго. Однєчаснє Новак зранїв трьох стрєлами пєлємєрє Капїтєвськєго, який хотїв рєзбїрїтї вбїєннє. Крїм того вбїєннєм зранїв у ногу хлопцє, який стєлєв нєдалєкє Капїтєвськєго. Пієсєй того В. Новак вїбїєв на про-

НОВИНА!

НОВИНА!

Михайло Посацький

ГРЕЦІЯ — усміх життя

20 ілюстрацій

Ця книжка це не звичайні враження подорожі ані наукова студія про Грецію з різними фантасми. Це погляд на давню Грецію з часів її слави і на теперішню оком людини, що прирівнює її з нашою культурою. —

ЦІНА КНИЖКИ 30Л. 3.—, з почт. пер. 3.30.

Дістати можна у Видавництва "Діло" Львів, Ринок 10 або у всіх книгарнях

свідництво і кримінал. "Нехай живе комуна! Я зробив це для ідеї." Користуючи з переполюху в костелі вбивник намагався втекти, але його зупинив один із вірних Майхшак і розаброїв. О-Зурені вірні були би зачували вбивника, який те швидко інтервенція поліції, яка вярвала Ночака з юрби і відвезла арешта спеціальним поїздом до Познани. До Любона приїхав з Польщі прокуратор зі слідчим суддею і командантом поліції. Свідство виявило, що вбивник В. Новак має 48 років, перебував якийсь час у СС.СР, а по повероті до Польщі мешкав на Горшівському Шлеську. В останньому часі Новак земешкав у Любоні, де він комуністичну акцію між робітниками. Поліція арештувала ще Собчака, а якого мешкав убивник. Застрілений х. Станіслав Стреський мав 36 років і був парохом у Любоні від 1935. р.

— **Посвячення нової торговельної станції.** У Любоні появилсь в останньому часі кілька нових наших станцій. М. і, в Ринку ч. 14, отворили крамницю з билим, кондрами, подушками і т. і. (цілі шлюби виправи) п. Мих. Проць. У ювницю відбулось посвячення цієї станції. Акту посвячення доклав о. Горчинський.

— **Не 50.000 зол., а теж без грошей.** У зв'язку з новинкою з ч. 42 "Діла" про те, буцім то адмін. М. Малицький підчас їзди з Тернополя до Вікна загубив тежку у 50.000 зол., дістаємо від п. Малицького вістку, що ця новинка повторена нами за чужою пресою не відповідає правді. Тежку загубив один польський адмін. подібного припису, але чи буцім в ній такі великі гроші невідомо.

— **За вбивство команданта "Стишеля"?** Перед судом призначили у Березиніх стануло грех українських селен з Таурово: Михайло Воробий, Михайло Загребельний і Павло Загребельний, яких прокуратор призначив до відповідальності за вбивство та намову до вбивства команданта "Стишеля" в Таурові Адольфа Чуби. Підсудні заперечили вину. Комісар поліції з Березини звинуватив між іншим, що Адольф Чуба арештований до загострення польсько-українських взаємин у Таурові.

— **Красна хроніка.** В Косові пов. Чортків померли від заморозків 55-літня Марія Федорівна і 20-літній син Михайло. — В селі Хлопак пов. Комарно згоріла хата і будинок І. Ратая. Причина пожежі невідома. Шкода сягає 2.500 зол. — В Боску пов. Сякк дійшло до бійки на весіллі, підчас якої авантюристи оббили поліцей. В. Степанів. — Перед трибуналом окружного суду у Львові стануло І. Степанів з Каміньки Володимир, якого прокуратор обвинувачує, що як предсидник місцевої школярської ради присвоїв собі 3.001.27 зол.

— **Біколи ворожить зима.** Пасічники на Полю зупинили, що білями перервали свій цимовий сон і обітають на сонці паску. Пасічники кажуть, що це ворожить ще морози та сніг.

— **По веселлі забаві масakra в школі.** Батьківський кружок при вселюдній школі в Лодзі організував минулої суботи вечором забаву у школі, що закінчилась загальною блявою учнів і зникненням улазжених школи. Свід агідати, що деякі батьки прийшли на забаву з дітьми. По веселлі забаві, заарештований алкогольним військом кожд. 4. над ранком до загальної бляви, а жей вкляло участь кількох осіб. На відомі криві обидлася кліматичесна юрба. А тимчасом у школі пішли в рух ножі, каміни, крики, ноги від столів і послиналися револьверної стріли. Підчас цієї масакри загину 24-літній Генрих Турко, трьох тяжко ранених докторів у шпиталі, кількадесяті осіб с ранених або потовчених. Загальною блявою підмешаних учасників припинили щоби сильні відділи військ і кавалерії поліції. До школи прибув теж відділ жіночої

поліції та прокуратор в представниками слідчого уряду. Підчас репелі у зруйнованій школі подался знайдена безліч фляшок з монгольськи, багато кастетів, револьверів і безліч поломаних крісел та столів. Поліція арештувала 27 осіб з членів батьківського кружка, в тому одну жінку, яких переслухували цілу неділю. Про повне знищення школи і нечувану масакру повідомлено центральному владу у Варшаві.

— **Велика залізнична катастрофа.** На кордоні Румунії та Югославії дійшло до залізничної катастрофи. На прикордонній станції Войтин зустрівся минулої неділі товарний поїзд з особовим, що їхав з Темешвару. Кажуть, що с багато вбитих і ранених.

— **Тасміні маневри совітських кораблів.** Совітський корабель "Срмак", що веде членів польської комісії Папаніна, затримався коло берегів Іспанії нібито тому, що же на другий совітський корабель "Мурман". Оба кораблі мають стрітисся в Іспанії. Шведська преса пише, що совітські кораблі мають на меті прослідити стратегічне положення Іспанії.

— **Протижидівська кампанія в Японії.** Хоч в Японії нема жидівської проблеми — японський уряд заповів боротьбу ві "змовою жидів цього світу" проти Японії. Тому офіційні чинники збирають матеріал у справі акції жидів в Америці, Англії, Франції та СС.СР. проти інтересів Японії в Китаю. Преса подала спис міжнародних організацій, що "сприялися" з жидами і Москвою проти Японії. У списі є теж кілька пресових англійських і французьких агенцій.

— **Ріжні вісти.** Від довшого часу в Барселоні не можна купити предметів першої потреби. В цілому місті не можна купити сірників, бензину ні тютюну. — По останній промові канц. Гітлера в райхстагу в Парижі закупили одного дня 8.000 примірників його книжки "Майн Кампф" (Моя боротьба). — Голова міської ради Парика Фельо, якого приймала дуже радо міська рада в Кельні, передав гостинним німецьким господарям різьбу з бронзи і медалю парискої вистави з 1937. р. — У Гамбурзі помер промиславець Павло Крейне, що вівіз з Німеччини 5 і пів мільона марок золотом до Голландії і зложив їх у голандських банках.

3 кіна.

КІНО "ХИМЕРА": "ШЕРЛЮК ГОЛЬМС І Д-Р ВОТСОН".

Оця німецька фільма належить до першорядних зразків кримінальних пригод, в яких складні і несподівані ситуації виведені з гумором і фантазією. Двох детективів із приватного льондонського бюро "Аргус" не має а чого жити, бо їм ніхто не доручає ніяких справ. Одного дня один із них подібний до Шерльока Гольмса за останні гроші купує собі плащ і лопатку, такі, як їх уживав Гольмс, товариша переодягає на зразок невідступного Шерльока — д-ра Вотсона і вони обидва вибираються в подорож. Уже в поїзді вся служба зустрічає їх як відомих детективів, вони дають без білету, ревідують усі папироти, потім заїжджають до першорядного готелю теж задурно і шораз більше запалуються в таємну кримінальну історію, яку мусять самі розплутувати, щоб оминути арешту. Головні ролі готують Ганс Альберс і Ріман — легко, приємно, Американські кримінальні фільми рідко зроблені так добре.

Відезви й комунікати.

ПАЛОМНИЦТВО НА МІЖНАРОДНИЙ ЕВХАРИСТИЙНИЙ КОНГРЕС ДО БУДАПЕШТУ.

У зв'язку з українським паломництвом на міжнародний Евхаристийний Конгрес у Будапешті Марійське Товариство Молоді у Львові подає до відома отес:

Світова Організація подорожей WAGONS LITS/COOK піднялася технічної організації паломництва на догідніших умовах. У висаді цього кошти паломництва устійнено так:

І-класа — ціна 115 зол. — обіймає залізничний білет III-класи зі Львова через Лавочне до Будапешту, 5 днів побуту в Будапешті з нічлігами у 2-о або 3-о особових кімнатах, з трикратним харчем денно, візу малярську й чеську та описку провідника.

II-класа — ціна 88 зол. — обіймає тільки сєм переїзд зі Львова через Лавочне до Будапешту без приміщення й удержання.

Доплата за збірний папирот для обох класів 20 зол.

При зголошенні паломники I-класи складають задаток у висоті 30 зол., паломники II-класи 10 зол. Крім цього треба зложити: а)

КОМПЛЕТ БІБЛІОТЕКИ "ДІЛО"

20 томів вартости зол. 39.—

ТІЛЬКИ ЗА 30Л. 25.—

Ірина Вільде: ХИМЕРНЕ СЕРЦЕ — новела
Улас Самчук: ВІДНАЙДЕННЯ РАЯ — новела
Софія Яворська: З КРАЇНИ ОПІО І РИКУ — репортаж з Китаю
Д'Орелліні: ЧОРТИЦІ — новела
Он. Бальзак: ЧАРОДІЯНА ШКІРА — повість
Василь Масютин: ДВА З ОДНОГО, 2 томи — повість
Ольга Небилівська: АПОСТОЛ ЧЕРНІ — 2 томи — повість
Інуг Гамсун: ПІД ОСІННІМИ ЗОРЯМИ — повість
В. Будзинський: ЯК ЧОЛОВІК ЗІШОВ НА ПАНА — повість
Сальваторе Фаріна: ЛЮБОВ ОПОВИТА БРЕ-ХНЕ — повість і новела
Володимир Бірчан: ЗОЛОТА СКРИПКА — новела
Юрій Носач: КЛУБОН АРІЯДНИ — новела
Іван Зубенко: КВІТНА НА БАГНІ — повість
Федір Дудко: ДІВЧАТА ОЧАЙДУШНИХ ДНІВ — оповідання
Богдан Лепкий: ТРИ ПОРТРЕТИ — споминок
Новелі Деяльєх: ЧОРНА ІНДІЯ "МОЛОДОМУЗИ" — новела
Фр. Аллаховіч: 7 ЛІТ НА СОЛОВНАХ — споминок засланця
Ілько Борщак: НАПОЛЕОН І УКРАЇНА — історія студія на підставі невідомих документів, з ілюстраціями
Замовляти: "ДІЛО" — ЛЬВІВ, РИНОК 10. Почтова пересилка 30 сот.

даний заграничний папирот або особистий довід з потвердженням громадянства; б) довід місцевого староства на виїзд за границю (випадки Львова тільки засвідчення земських); в) дві знімки; г) мужчини до 50 літ: військову книжечку. Карту конгресову в ціні 12 зл. оплачує кожний учасник.

Дальші інформації оголосимо у тиж. Зголошення приймає до 15. березня в р. Марійське Товариство Молоді, Львів, вул. Свободська 39 а.

† Посмертні згадки.

Д-Р ВОЛОДИМИР ШАРАНЕВИЧ

Дня 18. лютого ц. р. помер у Львові несподівано адвокат д-р Володимир Шараневич у 78. році життя. Покійний був сином прасора львівського університету Імкора Шараневича. Визначався він різними чеснотами і сталим характером. Нікому не мігав своєї помочи і завжди радо поспішав на допомогу на народні цілі. Був членом усіх українських установ і завжди ними живився. В часі своєї 30-літньої праці в адвокатурі виховав у своїй канцелярії цілий ряд позитів, які є нині активними громадянами і рід українського громадянства. Своєю життєвою здобув собі Покійний добру славу пошани в чужині. Не диво, що громадськість Львова і в дні 20. лютого а. р. справу Покійному величавий похорон, у який взяли участь селені й інтелігенція всіх держав. Всі українські установи з Львова і з інших міст на могилі Покійного жаліли вінок. Похоронивши, о. С. Козіла з о. Т. Яворського, прощали Покійного тільки 25. рами. В. Й. П.!

О. СТЕФАН ВИСОЧАНСЬКИЙ, поет, Митрополит, Консисторі і догматичний вчений, Ересьмі і Перегубені перемишлянського єпископу, по короткій і тяжкій хворобі помер в Найс. Тайни упокоївся в Болі 27. лютого а. р. життя і 54. р. свідництва. Похоронивши останків відбудеться у лютого а. р. в год. 4. пополузні з пародіями в церкві. Похорон в Св. Спасах ввечері в середу 2. березня а. р. в 7. го зранку. Вічна Пошу Памяті!

Просимо пам'ятати

30Л. 1.50

про віршання життя в с. 19 зол. за післям. В календар "Діло" на 1938 рік — просимо пам'ятати близько 500.000 на 1938 рік. "ДІЛО", РИНОК 10

„Зберегти від забуття пам'ятку життя свого народу є справиним подвигом, який вже тепер (1856) має повну вагність в очах кожної справді культурної людини“. Ші слова П. Куліш („Записки о Южной Руси“, I, 220) взяло собі за гасло Товариство Прихильників Культурно-Історичного Музею НТШ у Львові (вул. Чарнецького 24) і ми, ставши у його ряди, причинитесь цим до ствердження старовинності української культури та її високого, європейського рівня вже у книжній добі

Шкіряні каганці

і розміри для поє в кайшані гитунку, кожна величина по вод. 140, довжина по 60 сот., тарна по 150 — продає Робітни Ринмарко-Галітерійна Н. Б. А. Р. Е. Р. Львів, Сикстуська 2, побч фирм „Сала-мандра“.

210

ФОТОПЛАСТИНОК:
(дх. Маріяна 6)
„Острів Ява“

ФОТОПЛАСТИНОК „Святоїд“ (гласом
Гавмана ч. 7);
„Швейцарія“

ЛВІВСЬКЕ РАДІО.

Вівторок, 1. березня 1938.

6.15—8.00 Радіоніа аудіція; 11.15 Для
дитя: Увесь світ Петрушич помагач;
11.40 Е. Котко: Чотири шалхи, пд.; 12.00
Докладна аудіція; 12.45 Муз. гротеск;
пд.; 14.00 Увесь світ; 14.25 Легка
душка з пд.; у перерві в год. 14.45 Ва-
нодійницький концерт К. К. О.; 14.55
Півніська брава; 15.00 „Львівські оро-
відання“ Фр. Яворського, Музика з пд.;
15.25 Вакучі вістки з міста та провінції;
15.50 Господарські вістки; 15.45 Муз. ав-
торські для старших дітей; 16.05 Фил-
госп. аудіція; 16.15 Простий король
Закуєта, сатино-муз. ауд.; 16.50 19.30
20.55 Актуальна гутірка; 17.00 Північні
Тарпи; 17.15 Острів; 17.30 Вибачте;
раси наших домашніх звірств; 18.00 18.30
Спортивні вістки; 18.10 Москва; 18.20 Як
Балман: Покори з оп. „Графіна Мар-
ша“, пд.; 18.35 Гутірка; 18.45 „Лешета-
ми у Горіах“; 18.55 Програма на за-
верш; 19.00 Вестр сикстуська; 19.30 Хор;
19.50 Ф. Р. Лабунський; Острів; Шля-
вська сина; 20.45 Вест. дивина; 21.00—
21.30 Орт. рефрон. нар. напели, сін;
у перерві в год. 22.50 Орт. вістки.

Середа, 2. березня 1938.

6.15—8.00 Радіоніа аудіція; 12.00 По-
тудіна аудіція; 12.45 Інформаційна га-
зетка з української мови; 13.35 Г. Касо-
ро; пд.; 14.30 Легка музика з пд.; 14.55
Півніська брава; 15.00 „Львівські оро-
відання“ Фр. Яворського, Музика з пд.;
15.25 Вакучі вістки з міста та провінції;
15.50 Господарські вістки; 15.45 Хви-
ли півня для старших дітей; 16.00 Ку-
ков мови; 16.15 Рад. музика, орк.; 16.50
19.30 20.55 Актуальна гутірка; 17.00 Ви-
бачте про КОП; 17.15 Вибачте, органи;
17.30 Наша серця та дитини; 18.00 18.50
Спортивні вістки; 18.10 Гравітаційні;
Покори з оп. „Орлов“, пд.; 18.20 Дітот
комуністичні Мозирта; 18.35 Програма на
заверш; 19.00 „Григ“ Фрагм. із пов. Са-
ндрин Уалотт „Олів Гелуїна сін“;
19.20 Кізка пісня, Вітослава-Каміньска
мислослов; 19.35 Самотні дитини, гу-
терка Старого Доктора; 20.00 „На стору
вог“ пісеньки муж. хору; 20.45 Вест.
дивина; 21.00 Шовніський концерт;
Форт; 21.45 Дивок „Гутірка про вітну
поваж“; 22.00 Вест. аудіція, орк.; 22.50
Орт. аудіція; 23.00 Студіо молодих; 23.30
24.00 Тар. вівторок.

Четвер, 3. березня 1938.

6.15—8.00 Радіоніа ауд.; 11.15 Вибач-
те в танку та пісн., муз. паровоз для
звонки, шлі; 11.40 Фрагменти із сав.
фран. пд.; 12.00 Покори, ауд.; 13.50 Муз.
аудіція з пд.; 14.30 Легка музика з пд.;
14.55 Брива; 15.00 „Львівські оро-
відання“ Фр. Яворського, Музика з пд.; 15.25
Вакучі вістки з міста та провінції; 15.50
Госп. аудіція; 15.45 Муз. мандарин, ауд.
для мовли; 16.15 Теорія характеристич-
ні в інтерв'ю з оп. вітків, орк.; 16.50
19.30 20.55 Актуальна гутірка; 17.00 Північні
радн на Поморі, репертаж вг. д-р Во-
лодир Кузнецовський; 17.15 Лебів; сін;
Форт; 17.50 18.50 Спортивні парадні
вістки; 18.10 Гутірка про Коломню;
18.25 Молодь перед мікрофоном: Писен-
ня та українська народна пісня, ауд.; у
рив. чинні Філіп Дем. Української Гім-
налії під пров. проф. Прокоповича і проф.
Галітерійна; 18.40 Листи та поштові;
18.55 Програма на заверш; 19.00 Театр
Гавм; „Повість Олівера“ на сав. Гавмана
і мов. із. 19.25 Камер. мікстур у ав-
савон. тріа; 20.05 „Рад — це мило“
мюз. спокана з дитиною у перерві в год.
20.45 Вест. дивина; 21.45 „Купка“ Ход-
новського; 22.00 Камер. концерт; 22.50
Орт. аудіція; 23.00—23.30 Із сикстуського
аудіція.

Присилайте передплату!

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Вівторок, 1. березня 1938

БЕРЛІН 18.00 Рад. музика; 19.45 Вест.
госп.; 20.00 21.00 Вест. аудіція; ВІЛ-
ГОРОД 20.00 Нар. пісн.; БРЮСІЯ 20.15
21.00 22.00 „Топ півня“ оп. О. Штут-
ца; БУДАПЕШТ 12.05 12.30 Нар. музика;
12.50 Сін; ВІДЕНЬ 15.40 Для жінок;
17.30 Серіа; 19.25 20.00 21.00 22.00 23.00
Великий бал в етері; ДАВШІЛІНД-
ВЕНЦЕР 15.15 Португальська музика та
півня; 16.15 Карнавал народів, вест. муз.
ауд.; КОПІНЦІ 14.00 15.45 Вестр; 18.00
М. Мотис: Півня література Ст. Во-
ропий; Намі авмеліа; МІЛІНО 17.15
17.30 Форт; 19.30 Рад. музика; 21.00
22.00 23.00 Вестр опер; ПРАГА 17.30 Сін
кошів квартал 2-мол. Сметан; 18.10 Нар.
півня у Шуми; 21.20 Орт. хор (творці
Сметан); 22.15 „Картини в альбумі“ Смет-
тан; Форт; РАДІО ПАРІ 21.15 22.00 Ка-
мер. музика; 22.50 23.00 24.00 Театр Ул-
ан; РІМ 17.15 Сін. Форт; 19.30 Рад. му-
зика; 21.00 22.00 Сінф. концерт.

Середа, 2. березня 1938.

БЕРЛІН 19.10 Рад. музика; 20.00
Сінф. концерт; 21.00 Оперетков. мелод-
ді; ВІЛГОРОД 20.00 Сінф. 20.30 21.00 Гу-
мор; 21.30 Нар. пісн.; БРЮСІЯ 19.45
20.30 21.00 „Ле Фаніа“ оп. Греслі-
на; БУДАПЕШТ 15.50 Нар. музика; 17.25
Квартет; 19.30 20.00 21.00 22.00 Опера;
ВІДЕНЬ 19.45 20.00 21.00 Сінф. концерт
від д-р. О. Кабачи; Вг. Петрі Форт;
22.30 Із улюблених опер; ДАВШІЛІНД-
ВЕНЦЕР 15.15 Шубертіві й Гейслерів
творів; 21.15 Камер. музика; КОПІНЦІ
14.00 15.45 Вестр; МІЛІНО 17.15 Сін-
ф. концерт; 21.00 Півня та музика; ПРА-
ГА 19.00 20.00 21.00 22.00 „Врандбург-
ер“ оп. Сметан; РАДІО ПА-
РІ 18.00 Орт. концерт; 21.30 Камер. му-
зика; РІМ 17.15 Популярна музика; 21.00
Комедія; 21.25 22.00 Вест. концерт; 22.20
Танк. музика; РІГА 18.05 Пісн.; 18.30
19.00 20.00 21.00 „Кармен“ оп. Бізета.

Четвер, 3. березня 1938.

БЕРЛІН 15.35 Муз. дивина; 17.00 Ро-
мантична музика; 19.10 Пів. романтична
оп. музика; 20.00 21.00 Вестр танку; ВІЛ-
ГОРОД 21.00 Нар. пісн.; БРЮСІЯ 19.30
20.00 Сінф. концерт Радіо-Камер;
БУДАПЕШТ 21.15 Форт. сонати Бетго-
вен у миз. Догмала; 22.05 Лева; ВЕЖА
АВФІЯ 21.30 22.00 23.00 „Жироффе-Жи-
роффе“ оп. Ломова; ВІДЕНЬ 17.30 Го-
дишній нар. пісн., опера, 19.50 20.00
Нова відомість протестів; 20.25 21.00 „Лас-
Фройліх Параде“ комедія Полігера;
22.30 Танк. музика; ДАВШІЛІНД-
ВЕНЦЕР 15.00 Форт. 20.00 Орт. музика, алы.
твор. барет; КОПІНЦІ 12.30 Острів в до-
машності; 18.00 Форт; 18.50 19.45 Вестр;
МІЛІНО 17.15 Із-Бранн, концерт; 19.30
Рад. музика; 21.00 22.00 Комедія; 22.15
Вестр; ПРАГА 15.15 Острів, концерт
Чайковського у супр. орк.; 19.15 Легка
музика; РАДІО ПАРІ 18.00 Театр Уллі;
21.15 Пісн.; 21.30 22.00 23.00 24.00 „Малень-
ка Батерфлі“ оп. Пушкін; РІГА 18.00 18.45
Львівський вар. дивин; РІМ 19.30 Рад.
музика; 21.00 22.00 23.00 „Богота“ оп.
Пушкін; ШТРАСБУРГ 21.30 22.00 23.00
„Колі фав туге“ оп. Ломова.

Подяка.

Окрема подяка найсердечнішу подяку всім,
що в часі малого безвісного бою по-
перездали вітраті найдорожчої дру-
жини, доньки, мамочки і бабуні, д-р.
СОФІЇ СТЕПАНІВНИ МОРОВСЬКИХ РА-
ВЛАКОВОЇ привітати нам поміч і по-
тиху. В особій мрі Ворі. Духовному;
о. прл. Кипієвичеві за те, що при-
шод до Покійної востини в Навон, Та-
дими та за провід у похоронах, о. прл.
Григорій, нар. Вішник, о. сав. Дукме-
вичеві і о. Бутинському за Львів та о.
Б. Леонісову в Малузі коло Галича,
що приїхав на похорон з дружиною.
Завтра дивимо о. сав. К. Кушніцько-
му з Букочини, що хоча сам незданий
ангелом прерисав, пробивався, а пер-
вом бальсамічне надгробне слово.
Самодіа подяку також хоробі п.
Кушніцького за прихід похоронний
сін, усім іншим дивинам і особам
малосин, особливо Ва. Півняку Запнє,
д-рої Шовніськему і п. Бровніськему,
що за життя відзначали Покійну в див-
ності і в похоронній відзнаці Із останню
прислугу; всім друзям, що писалили
нам спокійну утлію чи писемною, па-
рокіям Вокса за молитви та за інші
молитви на надгробній пам'ятці.
Нехай там усім Бог нагородить.
Осиротілі: муж. батько, діти, зять,
внуки і рідня.

ЦІНН „МЛСПОСОЮЗ“

Львів, 18 лютого 1938 р.
1 кг. масла десерт. безол. безол. 3.45 зол.
1 кг. масла бочком. вид. в пак. 3.30 зол.
молочо. 18—19 сот.
(випи роду) 3.30 зол.
Тендерів на масло й молоко адержани,
на звіт слаба.

ОПОВІСТКИ.

Замість виїзду на демоніну Ст. Глад-
шовського Т-во м. П. Могилі жарту-
вало 10 год. на збогу мовило Філіп Ам-
демієвої Галиці і на Українську Зако-
рону.

З Т-ва „Молода Громада“. Дня 2-го
березня в сороці, в год. 7, вест. відбу-
дуться, есторично-побутний реферат
д-р. Із фамілією Ізостратієм на то-
ми: Крипко, Борислав, поштового не-
сін і т. п., з обріді п. Ю. Дороша,
Весту для членів, утиснік клубу та
виродженіх гостей. 480

КУПНО - ПРОДАЖ

ДЕТЕКТОРІЯ голосних діоматет-
овий дуже чудний вод. 6.— „Жарко-
від 5—25 ват. 65 сот. „ЦЕНТРАЛІ ЖА.
РІВОН“ Львів, Ринос 21. 421 2-2

ДІМ однопверховий, новий, вичищений на
Масриці, горішній Личалі, дешево на
продаж. Відомість Писнф Копиш, Львів,
вул. Голуши 7. 5-2

МЕШКАННЯ

СОНЯШНА кімната, ланитна особі на
становній до аналізу. Куркова 14. І. м.
ч. 6. 440 1-3

РІЖНІ

ФРАНЦІШОН ГЛАСГАЛЬ — упр. тех.
дентист теор. Львів, Пасаж Галомала 7.
875 7-30

ЗА 1 ЗОЛ. переробляє капелюхи жіно-
чі, мужські, аз 2 зол. прасує мужські;
убравня, піну, направляє гардеробу жі-
ночю і мужську. Коперніка 26 (в по-
двір). 305 6-20

УКРАЇНСЬКА КРАВЕЦЬКА РОБІТНЯ
по істату від 20 літ ІВАН МАРІНЦІ,
праймає всілякі роботи мужського, жіно-
чого і священничого відділу по помір.
кованих цінах. Львів, ул. Петра ч. 2. І.
2719 20-30

ТІСТЕЧАРНЯ Ф. МІХОТНА вже при-
твєла в порм Львова Ринос 24. Віст про-
ото з сінф. 448 4-5

НОВОВІДКРИТА КРАВЕЦЬКА РОБІТ-
НЯ С. Чура, Львів, Лавара 5. І. п. (біва
Коперніка) виконує всілякі кравецькі ро-
боти дешево і ослідно. 480 2-6

УКРАЇНСЬКІ марки на листів і листів-
ках куплю. Алм. „Діла“ під „Мерин“.
485 1-1

ОГОЛОШЕННЯ.

Х. ЗВІЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ
СПІЛНИ МІНЕРАЛЬНИХ ЖИВЕЦЬ
„ЧЕРЧЕ“
Сп. з обм. пор. у Львові.

відбудуться в четвер, 17. березня 1938.
в дирекційній саві Товариства „Дістор“
у Львові вул. Руська ч. 20. І. пов. в год.
18-19 в таким порядком іврат:

- 1) Відчитання протоколу з останнього
Загального Збору;
- 2) Звіт в діяльності і павеленні ра-
хунків за даний рік 1937.
- 3) Звіт Писнфів Комісії в вивиском
на улічення Упавні абсортотр.
- 4) Висновок Наглядової Ради Співки в
спрові розрах. тисного злику за 1937 рік.
- 5) Перевіщення уліків на нових спів-
ників.
- 6) Вибір 7 членів Наглядової Ради на
протв 3 літ.
- 7) Висноки і записи

Писнфів: Секретар:
Д-р М. Панишин вр. Я. Колтунок вр.

Оголошуйтеся в найстарішій
укр. щоденнику „ДІЛО“!

Опівістка.

Вістмо Відділу в 5 20, уст. 9 і 12, та-
туту „Карпати“ Товариства авмаліа в
бешечов на жити у Львові в о-
вонім Наглядовій Загальній Зборі То-
варства з 22 листопада 1937, весту-
чю доповнений вибори 17 представ-
ників на час 2 літ на Загальній Зборі То-
варства.

Представників вибирається в пошво-
них округат. До доповнення виборів
приходять:

в округі Львівського Воєводства 6 представників
в округі Станіславського воєв. 6 представників
в округі Тернопільського воєв. 4 представників
в округі Краківського Воєводства 1 представник

Представників членів вибирають чл.
ни Товариства письменно.
Кожний член може мати при виборі
представників один або більше голосів,
алежно від висоти обсягової суми.

При обсягових до золотих 10.000 —
обсяговому прислугоє 1 голос, при 10.000 —
бешечках від зол. 10.000—20.000 — 2 го-
си і т. п. до зол. 100.000 включно 10 го-
сов. При сумі обсягових вище 100.000
обсяговому прислугоє тільки 10 голосів.

Особі правні неповнолітні та пави-
дковий голосують теро свої права
виступити в.

Кожний представник має на Загальній
Зборі один (1) голос. Представників
членів можуть бути тільки члени То-
варства. Виключені від вибору з членів
Управлі та членів спілкування Товариства.

Члени Товариства „Карпати“ вибрат
до дня 16. березня п. в. при рішучому
ауспалі; члени посли, авмаліа із
Товариства, щоб відзначити їх пера
до голосування. Виключені карти по-
судування сінф авмаліа до Товариства з
дня 1. жовтня п. в. включно. Висноки
решот авмаліаються важкими діями і
току авмаліа, коли перешає і у
павеленному рішучі і то в авмаліа
копиртах та на картках одокант на
ци пдм від Товариства, на які члени
буде уважливими діяльність притвоту
члн голосів.

Кожний член вибирає в округі один
осілку який сінфав представник,
сінфав припадає на його вибору авм-
гу. Якщо на виборній картці авмаліа
білше авмаліається відзначити сінф.

Отжарани виборців гарно авмаліа
ся у приміщенні востра, одномісн
Наглядової Ради в остоку члени Упавні.
Протокол в востлу сиротина авмаліа
жестіся наближені Загальним Збором.
Вибору представників доповнює
шестіа голосів. При о-воню твчав
сіма рішав жерів. Уврат притвотів і
потесний. Вибраного представника
відомість про вибір.

Наглядова Рада.

Приписові почтові друки і книжки до в'читку за- сописів

Якимп вожне видавничтво послужити
ся можна купити в Адміністрації „Ді-
Львів, Ринос 10. Для провіді авмаліа
мо авмаліаються.

Ціни на друкі:

Zawładowienie wysyłkowa 1 m 1 m
Gazetowa książka nadawcza 1 m 1 m
oszczędna (200 kartek) od 12
Książka rozrywkowa 1 m 1 m
na 400 stron od 12
na 800 stron od 12

ХТО!

хоче купити найбільш авмаліа і в
генічній артикули по найкращих авм-
купув тілми у найкращій

ПЕРФУМЕРІІ С. ФЕДЕРА

Львів СИНСТУСЬКА 7
Філіп КОПЕРНІКА 11
Філіп ГАЛІЦЬКА 16

Кожний покупець, що покупець
оце оголошення „Діла“ дістане
ДУРНО гарний дарунок

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО“.

Розмір часопишу: 2 текстові шпальти і 4 оголошенні шпальти

1 мм. однопальтовий або його місце в руб. трив оголошень	вод. 0.35	Дрібні оголошення від слова: матримоніальні і приват. кореспонденції по купи, продаж, виває і т. п.	вод. 0.15	Остання сторінка 1/1	вод. 0.15
1 мм. однопальтовий в тексті і пошвах	вод. 0.00	шукачі праці	вод. 0.10	Остання сторінка 1/2	вод. 0.10
1 мм. однопальтовий на першій сторінці	вод. 0.50	слова товотям друком подаються	вод. 0.05	Остання сторінка 1/4	вод. 0.10
				Остання сторінка 1/8	вод. 0.10

На авмаліацію відповілає Олександр Костин
Виклас Вадимича Сіліна „Діло“
З друкарні Вид. Співки „Діло“. Львів. Ринос 11